

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

ՊՈՂԻԿՏՈՍ

(Շարունակութիւն Ռախոյ Թիւէն)

Ա Լ Պ Ի Ն

Պատերազմին կը յիշէք անշուշտ ամէնքդ այն օրն՝ որ
Սեւերոսի կորուստովն եղաւ այնքան բախտաւոր.
Ուր գերի կայսրը, զոր ինքը իր ձեռքովն ազատեց,
Վրհատ գունդին անոր վեր առաւ ինկած սիրտն ի հեծ,
Մինչ ընկճուած կը կարծուէր ան զօրութեան տակ թիւին.
Գիտէք թէ ի՞նչ պատիւներ իր ըստուերին ուղղեցին,
Մեռածներուն մէջ յետոյ երբ անոր դին չը գըտան:
Արքան Պարսից զայն իրեն բերել տրւեր էր հրաման:
Անոր գործոց քաջութեան ականատես ինքն արդէն,
Այդ վեհապետը ճաննալ փափաքեր էր զայն մօտէն:
Տարեր էին զայն իր վրանն, ուր, ծակծրկած՝ խոցերով,
Մահամեծ, բայց ամէնուն շարժեր էր խանդն ու գորով:
Հոն, երբ ընդհուպ կ'ըսկըսի ան նըշան ցոյց տալ կեանքի,
Կ'ուրախանայ սիրտն, իրօք, թագաւորին մեծհոգի.
Ու, հրճուանքէն, հակառակ իր անկէ կրած ցաւերուն,
Բազուկին՝ որ զինք տանջեր էր՝ կը պատուէ քաջութիւնն,
Զայն դարմանել կուտայ գաղտ, չի խնայեր բան մ'իւր կեանքին,
Ու երբ, ամիս մը յետոյ, կ'ապաքինի ան կըրկին,
Անոր կուտայ աստիճան, խնամութեան փառք, պատիւ, գանձ:
Որ Սեւերոսը շահի՝ կ'ընէ ճիգեր չափազանց.
Ապա անոր մերժումները գովելով սըրտագին,
Կ'ուզէ զայն տալ Դեկոսի՝ փոխանակիչ փրկագին:
Կ'ընդունի կայսրը, իսկոյն, խանդավառուած, բերկրաւիր,
Շնորհել Պարսից՝ իր եղբայրն ու հարիւրեակ պետ ընտիր:
Այսպէս դարձաւ իր բանակը Սեւերոս Քաջարի,
Հնդունիլ իր մեծարժէք քաջութեանց վարձքը բարի.
Դեկոսի սէրն անպատում, իրեւ առդար մըրցանակ:
Սակայն դարձեալ պատերազմ, նորէ՛ն նեղիլ մեզ վիճակ:
Բայց այս աղէտքն աւելի աճեցուց փառքը անոր.
Պատերազմէն կըրկնըւած՝ ի՛նք յաղթանակ քաղեց նոր,
Մինքան յաջող եւ այնքան նըպաստաւոր մեզ համար՝
Որ ըրինք նախ հարկատու՝ ոսոխն, ու դրինք զէնքը վար.

Կայսրը որ իր մասին սէր ունի անհուն՝ ի հարկէ,
Յաղթութենէն վերջ այս մեծ, զայն Հայաստան կ'ուղարկէ,
Որ աւետէ հո՛ս ալ լուրը յաղթութեանց խընդալից,
Եւ երախտեաց սրբտի զոհ մատուցանէ այստեղ դից:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ե՛րկինք, արդեօք բախտըս զիս այս կերպով ո՞ւր կը տանի:

Ա Լ Պ Ի Ն

Այս պատմեց մարդ մ'ի՛նծ՝ իրեն եղողներէն ընտանի:
Ու փութացի, Տէր, որ ձեզ տեղեակ պահեմ այս մասին:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Աղջիկս, անշուշտ կուգայ հոս՝ քեզի ըլլալ ամուսին.
Իրեն համար զոհի հարցն այնքան մեծ բան չէ իրօք.
Պատճառանք մ'է սուտ, որուն ճիշդ պատճառն է սէրը լոկ:

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Կըրնայ ըլլալ, վասնզի զիս ջերմ սիրով կը սիրէր:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Մի՛ գուցէ իր ոխը հին՝ մեզի նիւթէ չարիքներ.
Սրբաւորութիւնը արդար, իշխանութեան կըցորդուած,
Կըրնայ կըռել վրէժի է՛ն սոսկալի, է՛ն սուր հարուածն:
Աղջիկ, լաւ չէ վիճակնիս.

Պ Ա Ի Ղ Ի Ն Է

Ո՛րչ. շատ ազնիւ սիրտ ունի:

Փ Ե Լ Ի Ք Ս

Ի զուր այդպէս կը զբգուես սիրտս որ արդէն կ'արիւնի:
Վիճակնիս գէշ է. աղջիկ. կը կըլծէ զիս վիշտ մը. է՛ր
Իր մերկութեա՛նը մէջ՝ սիրտս առաքինին չէ սիրեր:
Ա՛խ, Պաւլին, դուն, արդարեւ, հընազանդած ես կարի.
Պարտուց սէրդ էր որ դաւեց քու քաջութեանը բարի:
Ինծ հետեւիով՝ ծառայած կ'ըլլայիր դուն՝ աւելի.
Ջերթ մընացած կ'ըլլայինք սա վիճակէն ահեղի:
Եթէ դեռ դոյզն ունիմ յոյս մ', այն է որ տուած էր քեզ նա
Բացարձակի մօտեցող ազդեցութիւն մ'իր վըրայ:
Ինծ ի նըպաստ գործածէ՛ սէրն՝ որուն ինքն է գերի.
Իմ չարիքիս աղբիւրէն հանէ՛ դարման մ'ի՛նծ բարի:

ՊԱՆԴԻՆԵ

Ե՞ս, ե՞ս նորէն տեսնեմ զինքը, յաղթականը հրգոր.
 Զիս ենթարկե՞մ աչքերուն, որ կը ծակեն սիրտս ի խոր:
 Տրկարութիւնըս գիտեմ. հայր իմ, կին մ'եմ վերջապէս.
 Կը յուզուի սիրտըս ահա արդէն իրմով. կը գգամ ես.
 Ա՛խ, հակառակ իմ սիրոյս, արծակէ մի՛ գուցէ՝ ան
 Հոգւոյն խորքէն հառաչանք մ', ինծ ու քեզի անարժան:
 Ես չեմ կրնար տեսնել զայն.

ՓԵԼԻՔՍ

Սիրտ ա՛ռ, դուստր իմ, մի սոսկար:

ՊԱՆԴԻՆԵ

Անի սիրուն է ընդ միշտ. իսկ ես միշտ կին մ'եմ տրկար.
 Իր նայուածքին իմ վրայ ներգործութեանը դէմ, ա՛հ,
 Պիտի կըրնա՞մ հանդուրժել, սրբտիս վրայ չեմ վրստահ.
 Պէտք չէ որ ես տեսնեմ զայն:

ՓԵԼԻՔՍ

Պէտք է տեսնես, դուստր իմ, զայն.

Ապա թէ ոչ կը մատնես մահուան՝ հայրդ ու տունդ համայն:
 Առաքի՛նի ունիս սիրտ.

ՊԱՆԴԻՆԵ

Կը յաղթես ա՛նտարակոյս.

Թաղողութիւնը չէ՛ քնաւ որ վախ կուտայ իմ հոգւոյս:
 Ես կը վախնամ բիրտ կռիւէն, յուզումներէն այն անշէջ,
 Զոր զգայութիւնք ըսկըսած են այժմ արդէն սրբտիս մէջ:
 Բայց իմ սիրած ոսոխիս դէմ եթէ պէտք է կրուիմ,
 Թոյլ տուէ՛ր որ նախ կարենամ զինուիլ ես ինքս ընդդէմ իմ.
 Ու տեսնելու համար զինքը՝ պատրաստուիմ քիչ մ'ատեն:

ՓԵԼԻՔՍ

Կ'երթամ մինչեւ պարիսպին դուռն ընդ առաջ ես իրեն:
 Քա՛ջ եղիր, քու վըրդովուած ոյժերըդ մէջըդ ժողովէ'.
 Խորհէ՛ որ մեր ամէնուն բախտն ափիդ մէջ, քու քով է:

ՊԱՆԴԻՆԵ

Այո, պիտի նըւսնեմ ըզգացումներըս նորէն.
 Զի հրամաններդ ինծմէ դա՛րձեալ իրենց զոհ մը կ'ուզեն:

(Վերջ Ա. Արարուածի)

